

Päijät-Hämeen käräjäoikeuden toimintakertomus vuodelta 2024

Tilat, organisaatio ja henkilöstö

Päijät-Hämeen käräjäoikeuden tuomiopiiri käsittää Päijät-Hämeen maakunnan, johon kuuluvat Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Iitti, Kärkölä, Lahti, Orimattila, Padasjoki ja Sysmä. Tuomiopiirin asukasluku on noin 206.000 henkilöä.

Päijät-Hämeen käräjäoikeus toimii Askotalossa Lahdessa osoitteessa Askonkatu 9. Tilat ovat viraston toimintaa varten suunnitellut. Toiminnallisuuden lisäksi tilojen suunnittelussa on otettu huomioon turvallisuus- ja terveellisyysvaatimukset. Tilat on toteutettu valtion toimitilastrategian ja oikeusministeriön valtakunnallisen toimitila- ja työympäristökonseptin mukaisesti. Toimitilojen tekniset ratkaisut mahdollistavat käräjäoikeuden istuntojen tehokkaan toimittamisen. Käräjäoikeudella on tekniset valmiudet asiaryhmien sähköiseen käsittelemiseen. Etäyhteyksin tapahtuvat oikeudenkäynnit ovat lisääntyneet. Käräjäoikeus on entistä enemmän saanut ja tarjonnut muille tuomioistuimille virka-apua etäkuulemisten osalta.

Käräjäoikeuden uusi työjärjestys on astunut voimaan 1.1.2024. Käräjäoikeudessa on hallintoyksikkö, kaksi lainkäyttöosastoa ja tiedoksiantoyksikkö. Hallintoyksikkö vastaa muista kuin lainkäyttöasioista, kuten käräjäoikeuden yleishallinnosta sekä henkilöstö- ja taloushallinnosta. Kirjaamo- ja kansliatoiminnot hoidetaan kirjaamossa.

Käräjäoikeuden molemmat lainkäyttöosastot käsittelevät sekä rikosettä riita-asioita. Ensimmäisellä osastolla on käsitelty lisäksi pakkokeino- ja lähestymiskieltoasioita ja toisella osastolla on käsitelty lisäksi hakemus- ja insolvenssiasioita. Haastemiehet on organisaatiossa sijoitettu ensimmäisen osaston alaisuuteen ja käräjänotaarit toisen osaston alaisuuteen.

Käyntiosoite
Askonkatu 9
LAHTI

Postiosoite
PL 3
15101 LAHTI

Puhelin
029 56 47000

Faksi
029 56 47175

Sähköpostiosoite
pajjat-hame.ko@oikeus.fi

Käräjäoikeuden uudessa vahvistetussa työjärjestyksessä ja juttujako-ohjeessa henkilökunnan toimenkuvia on räätälöity huomioiden henkilökunnan toivomuksia. Uusi organisaatio tehostaa tuomareiden ja kärjäsihteereiden erikoistumista paremmin ja tehokkaammin hallittavissa oleviin asiakokonaisuuksiin.

Käräjäoikeudessa on ollut 31.12.2024 vakinaisia tuomarin virkoja 17, haastemiehen virkoja 10, kansliahenkilökunnan virkoja 32 ja kärjänotaarin virkoja 5. Lisäksi käräjäoikeudessa on työskennellyt korkeakouluharjoittelija 3 kuukauden ajan ja tradenomiharjoittelija 3 kuukauden ajan. Henkilökunnan kokonaismäärä on ollut 64,5 henkilötyövuotta.

Henkilökunnan sairauspoissaoloja 1.1. - 31.12.2024 per henkilö on ollut 11,8 päivää. Sairauspoissaolojen määrä on hieman lisääntynyt, sillä vuonna 2023 sairauspoissaoloja on ollut 8,7 päivää per henkilö. Toisaalta vuonna 2022 sairauspoissaolopäiviä on ollut 15,9 päivää henkilöä kohden. Määrään vaikuttavat muutamille työntekijöille kasantuneet osin runsaat ja osin pitkät sairauspoissaolot.

Lautamiesten toimikausi on alkanut 1.8.2021. Kunnanvaltuustojen valitsemia lautamiehiä on 35. Lautamiehiä on aikaisempia kausia vähemmän, koska lautamiesistuntojen vähentyessä lautamiesten tarve on vähäisempi. Lautamiesten toimikausi päättyy, kun kunnanvaltuustot ovat valinneet uudet lautamiehet 13.4.2025 pidettyjen kunnallisvaalien jälkeen ja valinnat ovat tulleet lainvoimaisiksi.

Yhteistyö syyttäjien, oikeudenkäyntiavustajien, poliisin ja muiden sidosryhmien kanssa on sujunut aikaisempien vuosien tapaan hyvin.

Talous ja tuloksellisuus

Käräjäoikeus on käynyt toimintavuotta 2024 koskevat tulosneuvottelut Tuomioistuinviraston kanssa. Tulosneuvotteluissa sovitaan seuraavan vuoden toimintamenoista, henkilöstömäärästä ja tulostavoitteista sekä tarkastellaan kuluvan vuoden tilannetta. Tulosneuvotteluissa käräjäoikeus on säilyttänyt henkilöressinsä ja määräaikaiset haastemiehen ja kärjäsihteerien virat on saatu täyttää vakinaisesti. Osaavaa henkilökuntaa on tällä tavalla saatu sitoutettua. Henkilökunnassa on pysyvyyttä kaikkien henkilöstöryhmien osalta.

Vuoden 2024 käräjäoikeuden arvioidut toimintamenot ovat olleet 4.595.426 euroa, josta suurin osa on kohdistunut palkkamenoihin. Palkkamenoihin kuuluvat henkilökunnan palkkojen lisäksi lautamiehille maksetut palkkiot ja korvaukset. Loppuosa toimintamenoista koostuu muun muassa tarvikehankinnoista, turvatarkastuksiin liittyvistä kuluista, siivouspalveluiden käytöstä ja työterveyskustannuksista. Turvatarkastuksiin ja siivouspalveluihin liittyvät sopimukset on kilpailutettu vuonna 2024.

Tulostavoitteisiin pääsemistä tukevat esimerkiksi johtamiskäytäntöjen ja yhteisten työmenetelmien kehittäminen, ICT:n hyödyntäminen, sovittelumenettelyn tarjoaminen laajoissa riita-asioissa ja henkilökunnan hyvinvoinnista huolehtiminen, joihin kaikkiin kiinnitetään käräjäoikeudessa vuosittain huomiota.

Asiamäärät 31.12.2024

	Saapuneet	Ratkaistut	Vireillä
Rikosasiat	1731	1537	451
Muut rikosoik. asiat	188	168	31
Pakkokeinoasiat	262	256	34
Laajat riita-asiat	326	351	189
Turvaamistoimet	2	4	0
Summaariset asiat	152	156	145
Avioeroasiat	582	584	361
Muut hakemusasiat	1519	1469	254
Velkajärjestelyt	219	222	120
Yrityssaneeraukset	48	40	25
Konkurssit	124	126	104
Ulosottovalitukset	91	104	24
Yhteensä	5.244	5.017	1.858

Rikosasioiden keskimääräinen käsittelyaika on ollut 4,2 kuukautta, muiden rikosoikeudellisten asioiden 2,0 kuukautta, pakkokeinoasioiden 0,7 kuukautta, laajojen riita-asioiden 6,0 kuukautta, summaaristen riita-asioiden 1,7 kuukautta, avioeroasioiden 7,8 kuukautta, muiden hakemusasioiden 1,9 kuukautta, velkajärjestelyjen 6,2 kuukautta, yrityssaneerausten 6,3 kuukautta, konkurssiasioiden 8,6 kuukautta ja ulosottovalitusten 2,7 kuukautta.

Päijät-Hämeen käräjäoikeudessa vireille tulevien laajojen riita-asioiden määrät ovat vähentyneet edellisvuoteen verrattuna -11,5 prosenttia ja riitautuneet summaariset asiat ovat vähentyneet -43 prosenttia. Insolvenssiasiat ovat kaiken kaikkiaan vähentyneet -3,4 %. Insolvenssiasioista yksityishenkilön velkajärjestelyt ovat vähentyneet -15,4 prosenttia ja konkurssiasiat ovat vähentyneet -3,1 prosenttia. Vastaavasti ulosottovalitukset ovat lisääntyneet +8,8 prosenttia ja yrityssaneerausasiat peräti +65,5 prosenttia. Hakemusasiat ovat

kaikkiaan lisääntyneet +6,3 %. Avioeroasioissa on kasvua + 1,8 prosenttia ja muissa hakemusasioissa +8,2 prosenttia.

Varsinaisissa rikosasioissa on ollut kasvua +17,7 prosenttia. Pakkokeinoasioiden määrät ovat lisääntyneet +3,6 prosenttia ja muut rikosoikeudelliset asiat +48 prosenttia. Muissa rikosoikeudellisissa asioissa näkyy erityisesti lähestymiskieltoasioiden määrän kasvu.

Haastemiehet suorittivat vuonna 2024 yhteensä 22.762 tiedoksiantoa. Tiedoksiantojen määrä on kasvanut edellisvuodesta +8,2 prosenttia.

Keskimääräiset käsittelyajat ovat pysyneet samalla tasolla verrattuna vuoteen 2023. Kaikkien asioiden käsittelyajat ovat hyvällä tasolla ja valtakunnallista keskiarvoa lyhyemmät.

Tuomioistuinsovittelujen ja asiantuntija-avusteisten sovittelujen määrä on pysynyt korkealla tasolla. Laajoista riita-asioista sovintoon päättyy joko tuomioistuinsovittelussa tai muutoin prosessin aikana 31,3 prosenttia jutuista.

Myös laadullisesti kärjäoikeus on onnistunut tehtävässään. Kärjäoikeuden ratkaisuksista on valitettu hovioikeuteen valtakunnallista keskiarvoa vähemmän. Ratkaisujen pysyvyys on säilynyt hyvällä tasolla.

Hallintoyksikön ja kirjaamon työmäärät ovat kasvaneet lisääntyneiden asiakirjatilausten sekä tieto- ja tutkimuslupapyyntöjen takia. Myös hyvin laajat, jopa satoja tai tuhansia tuomioita sisältävät pyynnöt ovat lisääntyneet. Tietosuojaan ja tietoturvaan on kiinnitetty erityistä huomiota.

Kärjäoikeuden taloudellisuus ja tuottavuus ovat parantuneet edellisvuodesta. Henkilökunta on tehnyt laadukasta ja aikaansaavaa työtä.

Asiankäsittelyjärjestelmät

Vuonna 2022 käyttöön otettu hallintoasioiden uusi käsittelyjärjestelmä HILDA on ollut käytössä muutaman vuoden ajan. HILDA on alussa olleiden ongelmien ja hitauden jälkeen osoittautunut pääosin toimivaksi järjestelmäksi.

Rikos-AIPA on otettu käyttöön 27.5.2024. Tätä ennen on AIPA otettu käyttöön jo pakkokeino-, hakemus- ja laajoissa riita-asioissa. AIPAn kehittämistyö jatkuu.

